

Аналітична довідка

Докази воєнних злочинів та серйозних порушень норм міжнародного гуманітарного права, скоєних у ході воєнної агресії РФ проти України 10-21 березня 2022 року

Російська влада продовжує вторгнення в Україну, під час якого тривають атаки цивільного населення, знищення об'єктів критичної інфраструктури та житлових масивів, що призводить до масових руйнувань, смертей цивільного населення та шкоди навколишньому середовищу.

Впродовж вищевказаного періоду Збройні Сили Російської Федерації скоїли воєнні злочини та серйозні порушення норм міжнародного гуманітарного права: **(1) навмисні вбивства; (2) незаконні напади на цивільних осіб; (3) напади на цивільні об'єкти; (4) напади на особливо захищені об'єкти; (5) Перешкоджання доступу гуманітарної допомоги; (6) депортація цивільного населення; (7) Атаки, які створили серйозні наслідки для навколишнього середовища.**¹

1) Навмисні вбивства

*Міжнародне кримінальне право (МКП) та міжнародне гуманітарне право (МГП) забороняють робити цивільних об'єктами атаки та вбивати їх. Недотримання цієї заборони є серйозним порушенням норм міжнародного гуманітарного права. Такі дії є складом воєнного злочину: навмисні вбивства та/або злочин проти людяності: вбивство.*²

Протягом звітного періоду ми задокументували 2 випадки навмисного вбивства цивільних осіб, які вчинили військовослужбовці ЗС РФ.

¹ Кількість воєнних злочинів, скоєних військовослужбовцями ЗС РФ протягом звітного періоду не обмежується тим, що вказано у звіті. Загальна кількість злочинів значно вища. Справи, які включені до звіту, були проаналізовані в якості зразків справ де наявний склад воєнних злочинів та серйозних порушень міжнародного гуманітарного права, що були скоєні Російською Федерацією

² Римський Статут Міжнародного кримінального суду 1998, ст. 7.1(d); ст. 8.2(a)(i); Додатковий протокол (I) до Женевської конвенції 1977, ст. 85 3(a).

14/03/2022 У Ворзелі (Київська область) російські військові розстріляли Василя Кладька, заступника директора Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України.³

15/03/2022 У Чкаловському (Харківська область) російські військові зайшли до гаража місцевого жителя, застрелили його та вкрали його автомобіль.⁴

2) Незаконні атаки цивільного населення

*Міжнародне гуманітарне право та міжнародне кримінальне право забороняють навмисні та невивіркові атаки цивільного населення та проти цивільних осіб, які не беруть прямої участі в бойових діях.*⁵

Недотримання цієї заборони протягом міжнародного збройного конфлікту є воєнним злочином і серйозним порушенням норм міжнародного гуманітарного права.

Протягом звітного періоду, ми задокументували 13 випадків навмисних чи невивіркових атак цивільного населення, які здійснили військовослужбовці ЗС РФ, в результаті яких 32 людини загинули (з яких 2 дітей) та понад 20 поранено.

11/03/2022 У Баришівському районі Київської області російські військові розстріляли колону мирних жителів — жінок та дітей, які намагались самостійно виїхати з міста у безпечне місце. Семеро людей загинули, серед них одна дитина. Російські військові змусили вцілілих людей повернутися до села Перемога і не випускали їх з населеного пункту. Станом на 11 березня з ними практично неможливо було зв'язатися і надати гуманітарну та медичну допомогу.⁶

У Бучі (Київська область) військовослужбовці РФ відкрили вогонь зі стрілецької зброї по місцевих мешканцях, які очікували на евакуацію. Було поранено одну особу.⁷

12/03/2022 На шляху між селами Нестерянка та Мирне Запорізької області російський танк переїхав автомобіль з цивільними, які намагались виїхати із небезпечної зони та

³ Українська Правда: Росіяни розстріляли українського науковця у Ворзелі, 14 березня 2022, available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/14/7331296/>.

⁴ Telegram-канал Харківської обласної прокуратури, 16 березня 2022, available at: https://t.me/prokuratura_kharkiv/3045

⁵ Rome Statute of the International Criminal Court of 1998, Article 8.2(b)(i), Article 8.2(b)(iv); Additional Protocol (I) to the Geneva Conventions of 1977, Article 51.

⁶ Telegram-канал Головного управління розвідки МО України 12 березня 2022, available at: <https://t.me/DIUkraine/123>

⁷ Telegram-канал Офісу Генерального прокурора: Через обстріл окупантом Броварського району крилатими ракетами поранено 6 осіб — розпочато розслідування, 11 березня 2022, available at: https://t.me/pgov_ua/3131

зупинилися на узбіччі. Двоє чоловіків та неповнолітній хлопчик, що перебували в автомобілі, загинули.⁸

Стоп-кадр з відео, яке зробили працівники Національної поліції України

В районі Бучі (Київська область) російські військові розстріляли цивільний автомобіль з подружжям, яке намагалося виїхати з Макарова у безпечну зону. Чоловік і жінка загинули на місці.⁹

У Броварському районі Київської області, в результаті обстрілу російськими військовими цивільного автомобіля, одна людина загинула, двоє були поранені.¹⁰

13/03/2022 В Ірпені (Київська област) російські військові застрелили журналіста, громадянина США, Брента Ренауда. Ще один журналіст був поранений.¹¹

16/03/2022 У Чернігові російські війська обстріляли житловий мікрорайон з важкої артилерії. Снаряди влучили у багатоповерхівку та у місце біля продуктового магазину, де на вулиці знаходилось багато людей, що стояли у черзі по хліб. 13 осіб загинули, десятки були поранені.¹²

⁸ Національна поліція: На Запоріжжі ворожий танк розчавив автомобіль з цивільними громадянами, 12 березня 2022, available at: <https://zp.npu.gov.ua/news/novini/na-zaporizhzhzi-vorozhij-tank-rozchaviv-avtomobil-z-czivilnimi-gromadyanami/>

⁹Telegram-канал Київ Оперативний, 12 березня 2022, available at: <https://t.me/kyivoperativ/90372>

¹⁰ Telegram-канал Офісу Генерального прокурора: Окупанти продовжують обстрілювати населені пункти Київщини – розпочато розслідування, 14 березня 2022, available at: https://t.me/pgov_ua/3173

¹¹ Telegram-канал Оперативний ЗСУ: В Ірпені окупанти розстріляли кореспондента New York Times, 13 березня 2022, available at: <https://t.me/operativnoZSU/13274>

¹² Суспільне: Обстріл людей у черзі за хлібом у Чернігові: кількість загиблих зростає до 13 людей, 16 березня 2022, available at: <https://suspilne.media/218363-obstril-ludej-u-cerzi-za-hlibom-u-cernigovi-kilkist-zagiblih-zrosla-do-13-ludej/>

В районі Степногірська Запорізької області важка артилерія збройних сил Росії здійснила обстріл автоколони мирних жителів, що намагалися евакуюватися трасою в бік Запоріжжя. 5 осіб були поранені, з них одна дитина знаходиться у важкому стані.¹³

17/03/2022 У Київській області, під час евакуації людей з Бучі та Ірпеня, російські танки обстрілювали евакуаційні колони. В результаті загинуло двоє поліцейських, які забезпечували евакуацію. Ще один поліцейський поранений.¹⁴

18/03/2022 У Наталівці (Запорізька область) російські війська обстріляли працівників Державної служби надзвичайних ситуацій, які приїхали гасити пожежу, що виникла внаслідок попередніх російських обстрілів. Один рятувальник загинув, п'ятеро дістали поранення.¹⁵

У Тростянці (Сумська область) російські військові кинули гранату в цивільних мешканців. Унаслідок вибуху загинуло двоє чоловіків.¹⁶

20/03/2022 У Чернігові, внаслідок артилерійського обстрілу, снаряд влучив в автомобіль волонтерів, що розвозили людям воду. Двоє волонтерів, які перебували в авто, загинули.¹⁷

21/03/2022 У Запорізькій області російські війська обстріляли два автомобілі цивільних, які намагалися виїхати з Маріуполя. Троє дорослих і двоє дітей дістали поранення й були госпіталізовані, діти у важкому стані.¹⁸

3) Напади на цивільні об'єкти

Міжнародне кримінальне право та міжнародне гуманітарне право створюють положення для загального захисту цивільного населення, цілих міст, селищ, житлових будинків чи будівель, які незахищені та не є воєнними об'єктами.¹⁹

¹³ Telegram-канал Олександр Старух / Запорізька ОДА (ОВА) Офіційний канал, 16 березня 2022, available at: <https://t.me/starukhofficial/2838>

¹⁴ Facebook-сторінка МВС України, 17 березня 2022, available at: <https://www.facebook.com/mvs.gov.ua/posts/331978882291101>

¹⁵ Facebook-сторінка Головного управління ДСНС України у Запорізькій області, 17 березня 2022, available at: <https://www.facebook.com/DSNSZP/posts/335864025240010>

¹⁶ Facebook-сторінка Сумської обласної прокуратури, 20 березня 2022, available at: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=5255861844446110&id=948846185147719

¹⁷ Українська Правда, Чернігів: снаряд окупантів підірвав автівку, яка розвозила людям воду, 20 березня 2022, available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/20/7333105/>

¹⁸ Запорізька обласна державна адміністрація: Окупанти все частіше підло стріляють у мирне населення, звинувачуючи у цьому ЗСУ, 20 березня 2022, available at: <https://www.zoda.gov.ua/news/60064/okupanti-vse-chastishe-pidlo-strilyajut-u-mirne-naselennya,-zvinuvachujuchi-u-tsomu-zsu.html>

¹⁹ Rome Statute of the International Criminal Court of 1998, Article 8.2(b)(ii), (v); Additional Protocol (I) to the Geneva Conventions of 1977, Article 52.

Атаки чи будь-які насильницькі дії проти таких об'єктів в міжнародних конфліктах заборонені та вважаються воєнними злочинами й серйозними порушеннями норм МГП.

Міжнародне право забороняє навмисні та невибіркові атаки проти цивільних осіб та цивільних об'єктів. Заборона також поширюється на ті атаки, які не були спрямовані безпосередньо на військовий об'єкт; напади, при яких застосовуються методи чи засоби ведення війни, які не можуть бути спрямовані безпосередньо на військовий об'єкт чи наслідки котрих не можуть бути обмежені, і в такому випадку, удар, що вражає військовий об'єкт та цивільне населення чи цивільні об'єкти без розрізнення; напад шляхом бомбардування будь-якими методами або засобами, при котрому як єдиний військовий об'єкт розглядається ряд явно віддалених один від одного і помітних військових об'єктів, розташованих у місті, у селі чи іншому районі, де зосереджені цивільні особи чи цивільні об'єкти.²⁰

Російська Федерація проводить безперестанні артилерійські обстріли та бомбардування всіх регіонів України, використовуючи ракети, міни та авіаційні бомби проти мирних українських населених пунктів, щодня, починаючи з 24 лютого.²¹

Протягом звітного періоду ми задокументували щонайменше 22 випадки артилерійських обстрілів та бомбардувань цивільних об'єктів, що спричинило смерті понад 387 цивільних осіб. В цьому розділі ми описали найбільш сумнозвісні випадки нападів, які спричинили масові смерті цивільного населення.

10/03/2022 У Слобожанському (Харківська область) російська авіація скинула шість бомб. Загибло не менше 5 людей, у тому числі 2 дитини.²²

13/03/2022 У Миколаєві, в результаті обстрілу одного з житлових районів, загибло дев'ятеро людей.²³

У Чернігові, в мікрорайоні ЗАЗ, внаслідок авіаудару російської армії, постраждали кілька багатопверхових будинків. В одному з них, у гуртожитку, під завалами загибло 5 людей, троє з них – діти.²⁴

²⁰ Additional Protocol (I) to the Geneva Conventions of 1977, Article 51.

²¹ For more information, see Bellingcat Interactive TimeMap of Incidents of Civilian Harm in Ukraine: <https://ukraine.bellingcat.com/>

²² Obozrevate: Оккупанти сбросили шесть авиабомб на село на Харьковщине, среди погибших есть дети, 10 березня 2022, available at: <https://incident.obozrevatel.com/crime/okkupantyi-sbrosili-shest-aviabomb-na-selo-na-harkovschine-sredi-pogibshih-est-deti.htm>

²³ Telegram-канал Суспільне Миколаїв, 13 березня 2022, available at: <https://t.me/suspilnemykolaiv/5332>

²⁴ Суспільне: Обстріл гуртожитку у Чернігові: під завалами знайшли тіла 5 людей, 3 з них діти, 16 березня 2022, available at: <https://suspilne.media/218331-obstril-gurtozhitku-u-cernigovi-pid-zavalami-znajshli-tila-5-ludej-3-z-nih-diti/>

14/03/2022 В Антополі (Рівненська область) російські війська обстріляли ракетами телевежу. В результаті обстрілу загинуло 21 людини, ще 9 людей були поранені.²⁵

15/03/2022 У Горенці (Київська область), внаслідок артилерійського обстрілу російських військ, загинули двоє журналістів – П'єр Закжевський, оператор телеканалу "FoxNews", громадянин Ірландії, а також Олександра Кувшинова, журналістка та громадянка України. Ще один журналіст, Бенджамін Холл, був госпіталізований з пораненнями.²⁶

16/03/2022 У Маріуполі російські війська скинули авіабомбу на Драматичний театр, в котрому переховувались від обстрілів близько 600 цивільних – здебільшого жінки, діти та старі люди. 300 з них померли під завалами.²⁷ Є підстави вважати, що атака була навмисною, адже на супутниковому знімку театру від 14 березня видно, що перед театром з двох боків великими літерами на землі є напис "Діти," а поруч з театром немає жодних військових об'єктів.²⁸ В той же день, під час авіабомбардування в Маріуполі, снаряд влучив у басейн "Нептун," в якому переховувались вагітні жінки та жінки з дітьми.²⁹

²⁵ Суспільне: Удар по телевежі біля Рівного: завали розібрали, кількість загиблих зросла, 16 березня 2022, available at: <https://suspijne.media/218019-udar-po-televezi-bila-rivnogo-zavali-rozibrali-kilkist-zagiblih-zroslo/>

²⁶ FoxNews, Fox News cameraman Pierre Zakrzewski killed in Ukraine: 'Absolutely heartbroken at the loss of a legend', 15 March 2022, available at: <https://www.foxnews.com/media/pierre-zakrzewski-fox-news-ukraine>

²⁷ Telegram-канал Маріупольської міської ради, 25 March 2022, available at: <https://t.me/mariupolrada/8999>

²⁸ RFE/RL: На супутникових знімках видно напис «дети» біля театру в Маріуполі, на який війська РФ скинули бомбу, 17 березня 2022, available at: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-mariupol-teatr-znimky/31756700.html>

²⁹ Facebook-сторінка Начальника Донецької обласної військової адміністрації, Павла Кириленка, 16 березня 2022, available at: <https://www.facebook.com/pavlokyrylenko.donoda/posts/506832537665972>

Фото наслідків бомбардування театру

18/03/2022 У Макарові (Київська область), внаслідок мінометних ударів по житлових районах, загинуло семеро цивільних людей. Ще п'ятеро дістали поранення і були госпіталізовані.³⁰

20/03/2022 У Києві, внаслідок ракетного обстрілу Подільського району, було зруйновано торговий центр. 9 людей померли.³¹

У Харкові під час обстрілу в Індустріальному районі загинуло п'ятеро людей, в тому числі одна дитина.³²

21/03/2022 В Авдіївці (Донецька область) від обстрілів житлових районів загинуло 5 людей, 10 були травмовані.³³

3) Атака на особливо захищенні об'єкти

Відповідно до норм міжнародного кримінального права та міжнародного гуманітарного права, визначенні цивільні об'єкти мають спеціальний захист в силу їх

³⁰ Facebook-сторінка Поліції Київської області, 17 березня 2022, available at:

<https://www.facebook.com/pol.kyivregion/posts/332342165596773>

³¹ Українська Правда: Кількість жертв російського удару по Подільському району Києва зростає до 8, 21 березня 2022, available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/21/7333239/>

³² Українська Правда: Обстріли Харкова: вночі окупанти вбили декількох дорослих та дитину, 20 березня 2022, available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/20/7332947/>

³³ Українська Правда: Авдіївка: 5 вбитих і мінімум 10 поранених мешканців унаслідок обстрілів росіян, 21 березня 2022, available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/21/7333383/>

гуманітарної значимості серед них: лікарні³⁴, релігійні будівлі³⁵, будівлі, які містять небезпечні сили, включаючи атомні станції/електростанції.³⁶

Протягом звітнього періоду військовослужбовці Збройних сил РФ атакували 10 особливо захищених об'єктів, в тому числі: лікарні, релігійні будівлі та атомні станції/електростанції

10/03/2022 В Осколі (Харківська область) російська армія обстріляла обласний психоневрологічний інтернат. Його будівля зруйнована. Усі пацієнти та персонал вижили, оскільки під час обстрілу перебували у сховищі.³⁷

В Охтирці російські війська здійснили два авіаудари – по продуктовому супермаркету та електростанції.³⁸

12/03/2022 У Харкові російські війська обстріляли Обласну клінічну травматологічну лікарню на Салтівському шосе. Пошкоджено 70% вікон та фасаду, зруйновані палати.³⁹ В Районі П'ятихатки через обстріли був пошкоджений Храм Святої благовірної цариці Тамари.⁴⁰

У Тростянці (Сумська область) російські військовослужбовці проникли до будівлі центру первинної медичної допомоги, викрали звітти оргтехніку і медичні препарати. Окупанти розтрошили приміщення та вкрали три машини швидкої допомоги.⁴¹

У Святогірську (Донецька область) російська авіація завдала ударів по Святогірській лаврі, де на той момент перебувало 520 біженців, у тому числі 200 дітей. Декілька людей зазнали поранень. Загиблих немає.⁴²

³⁴ Rome Statute of the International Criminal Court of 1998, Article 8.2(b) (ix); Geneva Convention (I) of 1949, Article 19; Geneva Convention (IV) of 1949, Article 18; Additional Protocol (I) to the Geneva Conventions of 1977, Article 12; Rules 28 and 29 of the customary IHL.

³⁵ Rome Statute of the International Criminal Court of 1998, Article 8.2(b) (ix); Additional Protocol (I) to the Geneva Conventions of 1977, Article 53; Rules 38 and 40 of the customary IHL.

³⁶ Rome Statute of the International Criminal Court of 1998, Article 8.2(b) (iv); Additional Protocol (I) to the Geneva Conventions of 1977, Article 56; Rule 42 of the customary IHL.

³⁷ Telegram-канал Pravda Gerashchenko, 11 березня 2022, available at: https://t.me/Pravda_Gerashchenko/3442

³⁸ Telegram-канал Україна Online Новини Війна: Ахтырка сегодня подверглась двум авиаударам, 10 березня 2022, available at: <https://t.me/UkraineOnline/21787>

³⁹ ХПГ: Хронологія подій у Харкові та Харківській області під час російсько-української війни, 12 березня 2022 року, 21 березня 2022, available at: <https://khp.org/1608810247>

⁴⁰ ХПГ: Хронологія подій у Харкові та Харківській області під час російсько-української війни. 12 березня 2022 року, 21 березня 2022, available at: <https://khp.org/1608810247>

⁴¹ Telegram-канал Офісу Генерального прокурора: Окупанти обікрали медустанову та Укрпошту на Сумщині - розпочато досудове розслідування, 13 березня 2022, available at: https://t.me/pgov_ua/3161

⁴² Укрінформ: Росіяни бомбили Святогірську лавру на Донеччині, 13 березня 2022, available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3428022-rosiani-bombili-svatogirsku-lavru-na-doneccini.html>

13/03/2022 У Чернігові, внаслідок попадання російського снаряда, була частково зруйнована Міська лікарня № 3. В одному з відділень зруйновано дах, у лікарні вибиті вікна.⁴³

У Києві, в районі Пущі-Водиці, російські війська завдали артилерійського удару по психоневрологічному інтернату. Персонал та підопічні були завчасно евакуйовані.⁴⁴

У Волновасі (Донецька область) обстрілами зруйновано храм Миколи Чудотворця.⁴⁵

14/03/2022 У Київській області російські війська вдруге пошкодили лінію електропередачі, яка живить Чорнобильську атомну електростанцію (ЧАЕС). Енергоатом зазначає, що надійне електроживлення ЧАЕС є критичним з точки зору ядерної безпеки.⁴⁶

У Запорізькій області російські військові, котрі захопили Запорізьку атомну електростанцію (ЗАЕС), підірвали боєприпаси на території ЗАЕС біля енергоблока №1.⁴⁷

18/03/2022 У Лисичанську (Луганська область) російські війська випустили десять снарядів по місцевій лікарні. В лікарні та розташованих поряд житлових будинках вибиті всі вікна.⁴⁸

5) перешкоджання доступу до гуманітарної допомоги

Міжнародне гуманітарне право та міжнародне кримінальне право мають спеціальні положення для того, щоб забезпечити цивільне населення необхідною гуманітарною допомогою продовж воєнного часу, включаючи їжу, воду та медикаменти. Сторони міжнародного збройного конфлікту зобов'язані дозволити й сприяти безперешкодному проходу гуманітарної допомоги.⁴⁹ Персонал та транспорт, який

⁴³ Telegram-канал Суспільне Чернігів, 13 березня 2022, available at: <https://t.me/suspilnechernihiv/7196>

⁴⁴ Telegram-канал КМДА – офіційний канал: Окупанти нанесли артилерійський удар по Пуща-Водицькому психоневрологічному інтернату. Персонал та підопічні були завчасно евакуйовані, 13 березня 2022, available at: <https://t.me/KyivCityOfficial/2543>

⁴⁵ Telegram-канал Pravda Gerashchenko, 13 березня 2022, available at: https://t.me/Pravda_Gerashchenko/4202

⁴⁶ Telegram-канал Енергоатома: Окупанти знову пошкодили лінію до ЧАЕС, яка була вчора відремонтована фахівцями Укренерго, 14 березня 2022, available at: https://t.me/energoatom_ua/3062

⁴⁷ Telegram-канал Енергоатома: Окупанти знову пошкодили лінію до ЧАЕС, яка була вчора відремонтована фахівцями Укренерго, 14 березня 2022, available at: https://t.me/energoatom_ua/3083

⁴⁸ Telegram-канал Сергій Гайдай/ Луганська ОДА (ОВА): Росіяни обстріляли лікарню в Лисичанську, 18 березня 2022, available at: <https://t.me/luhanskaVTSA/592>

⁴⁹ Rome Statute of the International Criminal Court of 1998, Article 8.2(b) (xxv); Geneva Convention (IV) of 1949, Article 23, 59; Additional Protocol (I) to the Geneva Conventions of 1977, Article 70; Rule 55 of the customary IHL.

займається доставкою гуманітарних вантажів, знаходиться під спеціальним захистом згідно з нормами МГП⁵⁰.

Дії, які спрямовані на те, щоб заважати доставці гуманітарної допомоги є серйозним порушенням норм міжнародного гуманітарного права й можуть бути складом воєнного злочину: використання голоду як метода ведення збройного конфлікту.⁵¹

Протягом звітного періоду було зафіксовано щонайменше три випадки, в яких ЗС РФ навмисно створила перешкоди для отримання гуманітарної допомоги в окупованих Маріуполі та Харкові.

14/03/2022 За 60 км від Маріуполя російська армія заблокувала гуманітарну колону, яка мала доставити харчові продукти, воду, одяг, а також автобуси, якими люди могли б виїхати з Маріуполя. За інформацією місцевої влади російські військові не дають колоні проїхати з 11 березня.⁵²

20/03/2022 Дві гуманітарні колони, що мали доставити допомогу в населені пункти Харківської області, були зупинені російськими військами. Гуманітарний вантаж не було доставлено у Малу Рогань і Вовчанськ.⁵³ Водії та медики, які їхали у Вовчанськ, були взяті в полон російськими військовими. У них відібрали автомобілі та гуманітарний вантаж, через день після захоплення їх відпустили. Полонені пішки дійшли до найближчого українського блокпоста і були врятовані.⁵⁴

6) Депортація цивільного населення

*Міжнародне кримінальне право та міжнародне гуманітарне право забороняють насильницьке переміщення та депортацію цивільного населення з окупованих територій. Недотримання цих норм є серйозним порушенням норм міжнародного гуманітарного права, а також є складом воєнного злочину та/або злочином проти людяності.*⁵⁵

Протягом звітного періоду військовослужбовці ЗС РФ насильно перемістили тисячі цивільних з Маріуполя.

⁵⁰ Additional Protocol (I) to the Geneva Conventions of 1977, Article 71.

⁵¹ Rome Statute of the International Criminal Court of 1998, Article 8.2(b) (xxv)

⁵² Українська Правда: Гумконвой не доїхав до Маріуполя: окупанти не пускають автобуси для евакуації, 14 березня 2022, available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/14/7331351/>

⁵³ Telegram-канал Олега Синегубова, голови Харківської ОДА, 20 березня 2022, available at: <https://t.me/syNEGubov/2694>.

⁵⁴ НВ: Йшли 6 кілометрів пішки: у Харкові розповіли про звільнення водіїв гумконвою з російського полону, 22 березня 2022, available at: <https://nv.ua/ukr/kharkiv/obstanovka-v-harkivskiy-oblasti-yak-iz-polonu-povernulisya-vodiji-gumkonvoyu-dlya-vovchanska-novini-50227441.html>

⁵⁵ Rome Statute of the International Criminal Court of 1998, Article 7.1(d); Article 8.2(a)(vii); Geneva Convention (IV) of 1949, Article 49; Rule 129 of the customary IHL.

19/03/2022 Місцева влада Маріуполя повідомила, що протягом тижня російські окупаційні сили вивезли кілька тисяч маріупольців на територію Росії. Окупанти вивозили людей із Лівобережного району та зі сховища у будівлі спорт-клубу, де від постійних бомбардувань переховувались тисячі людей (переважно жінки та діти). Маріупольців вивозили до фільтраційних таборів, де в них перевіряли телефони та документи. Частина після цього перевозили далі вглиб Росії, доля інших наразі невідома.⁵⁶

7) Атаки які заподіюють шкоду навколишньому середовищу

Захист навколишнього середовища нерозривно пов'язане із захистом цивільного населення, через те, що надалі цивільні особи можуть постраждати в разі серйозної шкоди, заподіяної навколишньому середовищу. Міжнародне кримінальне право та міжнародне гуманітарне право забороняють атаки, які можуть спричинити широкомасштабне, довготермінове й важке пошкодження навколишнього середовища.⁵⁷

Від початку збройної агресії РФ проти України, ЗС РФ проводять бомбардування українських нафтопереробних заводів, що спричиняє пожежі, які важко загасити, а також забруднення повітря.

12/03/2022 У Крячках (Київська область) російська авіація втретє атакувала нафтобазу, в результаті чого знову зайнялася масштабна пожежа.⁵⁸ Раніше, через пожежі на нафтобазах Київської області, місцева влада попереджала про можливу екологічну катастрофу і просила жителів Київської області закривати вікна.

⁵⁶ RFE/RL: Російські війська силоміць вивозять жителів Маріуполя до Росії – міська рада, 19 березня 2022, available at: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-mariupol-nasylnе-vyvezennia-do-rosii/31761205.html>

⁵⁷ Rome Statute of the International Criminal Court of 1998, Article 8.2(b) (iv); Additional Protocol (I) to the Geneva Conventions of 1977, Article 55; Rule 45 of the customary IHL.

⁵⁸ Суспільне: У Василькові внаслідок авіаудару загорілась нафтобаза, 12 березня 2022, available at: <https://hromadske.radio/news/2022/03/12/u-vasyl-kovi-vnaslidok-aviaudaru-zahorilas-naftobaza>

Наслідки обстрілу нафтопереробної бази

Протягом звітного періоду через постійні російські обстріли та спричинені ними пожежі в Києві та області фіксувався небезпечний для здоров'я рівень забруднення повітря.⁵⁹

⁵⁹ Суспільне: У Василькові палає нафтобаза БРСМ. КМДА попереджає про можливу екологічну катастрофу, 27 лютого 2022, available at: <https://suspihne.media/211581-u-vasilkovi-palae-zapravka-brsm/>; Українська Правда: Вибухи та обстріли призводять до погіршення якості повітря у Києві, 21 березня 2022, available at: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/21/7333245/>